Tá tað gongur væl, fær skiparin heiðurin – Tá illa gongst fær manningin skuldina

EYÐUN JOHANNESEN

FRÍÐRIK SIVERTSEN

KARL ISAKSEN

Nú, 6. januar er Jan Højgaard aftur frammi í Sosialinum, grovari enn nakrantíð, og sum vanligt er trúvirði hansara á sera lágum støði. Hetta eru sum vanligt ósannindi, snaringar og manipulatiónir, sum skulu upphevja hann og seta niður á okkum aðrar í nevndini, í umdømi fiskimanna.

Hann tosar eitt nú um rættarmál. Tað hava verið tvey rættarmál, eitt er tapt og hitt er endað við semju. Hetta seinna málið endaði eisini við, at somu menn mistu kjansin og harvið eisini stórar inntøkur. Hesum hevði verið sloppið undan, um tað tá hevði verið lurtað eftir okkum og sakførara felagsins, sum longu tá mælti til semju. Sum fyrsta uppskot var eitt tal upp á 750.000 kr. á borðinum sama dag, og hevði tað verið eitt frálíkt útgangsstøði hjá okkum at forhandla útfrá. Men nei, her segði okkara formaður »alt ella onki«. Sum øll vita endaðu vit við eini semju upp á 800.000 kr., og við teimum fylgjum hetta hevði fyri manningina, umframt sakførarakostnaðin, ið felagið var noytt at gjalda, og aðrar útreiðslur, ið stóðust av hesum máli, er lítið at ivast í, at hetta ikki eigur at verða ein fjøður í hattinum hjá formanninum.

Tá Jan Højgaard í sínum brævi sigur, at vit einans eru komnir við uppskotum, ið hava til endamáls at lækka hýruprosentið hjá okkara limum, má hetta harðliga afturvísast. Tað einasta vit kenna til hetta, er, at vit vóru við til at leingja fyribilssáttmálan við næstsíðsta Næraberg. Tann sáttmálin var gjørdur av Jan Højgaard, og ætlaður at galda í eitt ár, og ljóðaði hann upp á 17,5%. Vit vildu saman við Jan Højgaard leingja hann sáttmálaskeiðið út, men eftir tveimum mánaðum var Næraberg seldur, og fór tann sáttmálin tí úr gildi tá.

Ikki er óvanligt, at formaðurin leggur nevndarfundirnar til rættis so at ávísir limir ikki fáa møtt. M. a. varð hetta gjørt, tá ALKA málið var fyri.

Eitt annað, vit eru sera ónøgdir við, er at hann fyrst í oktober var í miðlunum og boðaði frá, at ein samd nevnd hevði koyrt ávísar menn úr felagnum.

Sannleikin er tann, at málið hevði als ikki verið fyri á nevndarfundi, sum tað sambært viðtøkunum átti at vera. Nevndin samtykti seinni at ógilda hesa fráboðan, men tann ógildiga fráboðanin er enn at finna á heimasíðu felagsins.

Við seinastu samráðingar hevði Fiskimannafelagið ein langan lista við krøvum til reiðarafelagið, men samstundis sum hann legði tey fram, tók hann meginpartin av teimum aftur. »Hetta er ikki ikki eitt absolut krav« ella »hetta skulu tit ikki taka fyri fult« vóru nakrar av útsøgnunum hjá formanninum undir framløgunum av okkara krøvum. Vit, sum hava rættiliga nógvar royndir í samráðingarhøpi, sótu bara púra býttir og undraðust á hendan hátt at samráðast. Tað var í øllum førum ikki avtalað. Hetta má eisini sigast at vera sera óprofessionelt, og kemur uttan iva at koma okkum aftur um brekkur í einum komandi samráðingum.

Tá ein situr sum leiðari, má uppgávan vera at samansjóða teir menn, tú til eina og hvørja tíð hevur undir tær, og sigast má at tey evnini hevur Jan Højgaard ikki, tíverri.

Til seinast kundi verið hóskiligt at spurt Jan Højgaard, hví hann ikki førir valstríð móti Henrik Old og kemur fram við onkrum ætlanum fyri framtíðina, heldur enn at provokera sínar egnu nevndarlimir.

Tillukku við kúvendingini

EDMUND JOENSEN
løgtings- og fólkatingsmaður

Vónandi er tað nú vorðið legalt hjá javnaðarfólkum at hugsa og siga, sum er: Tað er føroyski limaskapurin í Ríkisfelagsskapinum, sum ger, at innistandandi hjá føroyingum í føroyskum bankum stendur trygt. Formaður floksins tykist hava gjørt eina gleðiliga kúvending.

Endiliga sá Javnaðarflokkurin ljósið! Tað, sum øll skilafólk vistu – eisini tey í Javnaðarflokkinum – er nú loksins vorðið stovureint í leiðslu Javnaðarfloksins.

Danska fíggjareftirlitið veitir tryggleika

Tað má vera niðurstøðan eftir eitt innslag í Útvarpinum á døgurða mikudagin 6. januar.

Har varð landsstýrismaðurin í fíggjarmálum, Jóannes Eidesgaard, spurdur um ymiskt í sambandi við innskjótaratrygdina í føroysku peningastovnunum.

Essensurin av tí, sum Jóannes Eidesgaard segði, var, at ongin føroyingur skal stúra fyri pengum sínum, sum standa í føroyskum peningastovnum, tí fíggjareftirlitið og fíggjarmálaráðið í felag arbeiða við at tryggja, at innskjótaratrygdin í Føroyum verður eins góð og í Danmark eftir 1. oktober, tá Bankapakki I fer úr gildi.

Við øðrum orðum: Takið tað róligt føroyingar, tí saman við danska fíggjareftirlitinum verður syrgt fyri, at danska innskjótaratrygdin verður fult út sett í gildi her hjá okkum.

Hetta var boðskapurin.

Púra rætt

Nú skal eg sjálvandi skunda mær at geva landsstýrismanninum í fíggjarmálum púra rætt: Innistandandi hjá føroyingum í føroyskum bankum stendur trygt.

Orsøkin er, at Føroyar eru partur av danska fíggjarsektorinum, eru undir donskum fíggjareftirliti og eru við í donsku bankapakkunum.

Tí kunnu tey, sum hava pengar standandi í føroyskum bankum ella sparikassum, sova trygt hvørja nátt. Pengarnir hvørva ikki, sjálvt um bankarnir í allar ringasta føri skuldu farið á húsagang.

Áhugaverd kúvending

Tað áhugaverda í hesum máli er, at tað er Jóannes Eidesgaard, formaður í Javnaðarflokkinum, sum førir sjónarmiðið fram.

Fyri umleið hálvum øðrum ári síðani hevði formaðurin í Javnaðarflokkinum nevniliga eitt heilt annað sjónarmið.

Tá stóð Jóannes Eidesgaard, táverandi løgmaður, saman við Tjóðveldinum og Miðflokkinum og billaði fólki inn, at tað var skilagott at taka Føroyar burtur úr danska fíggjarsektorinum, yvirtaka fíggjarøkið og stovnseta eitt føroyskt fíggjareftirlit.

Øll fakfólk og skilafólk ávaraðu av góðum grundum ímóti hesi vandamiklu ætlan. Eitt føroyskt fíggjareftirlit hevði nevniliga havt eitt avmarkað trúvirði, og tað hevði verið skroypiligari enn hitt íslendska, sum í fíggjarkreppuni hevur spælt fullkomiliga fallit.

Kortini vildu táverandi løgmaður úr Javnaðarflokkinum saman við Tjóðveldinum og Miðflokkinum ikki lurta.

Teir vaknaðu tó við kaldan dreym í september 2008. Tá fullu bankar um allan heim sum dominobrikkar, og fíggjarkreppan gjørdist veruleiki.

Vit eiga at minnast fortíðina, hóast hon ikki er so langt síðani.

Íslendskir tilstandir

Onki eigur heldur at forða okkum í at hugsa, hvat hevði hent í Føroyum, um vit ikki vóru við í tryggu donsku skipanunum, sum í dag veita okkum rímiligan stabilitet, hóast fíggjarkreppan framvegis leikar í kring allan knøttin.

Hvat hevði hent, um Jóannes Eidesgaard, Høgni Hoydal og Karsten Hansen høvdu trýst garrvillu yvirtøkuna av fíggjarøkinum og fíggjareftirlitinum igjøgnum?

Tað stutta av tí langa er, at so høvdu vit nú havt íslendskar tilstandir í Føroyum.

Júst í hesum døgum berjast okkara frændir í Íslandi við eina kreppu, sum er nógv djúpari enn nakað, ið áður er sæð her um okkara leiðir.

Ein stór orsøk er, at teirra íslendska fíggjareftirlit var ov veikt, tá íslendsku bankavíkingarnir tóku lán og søplaðu milliardirnar burtur í vakstrarrúsinum, ið ráddi.

Úrslitið er, at íslendska tjóðin – glæsiliga fyrimyndin hjá loysingarflokkunum í Føroyum – er sokkin í knæ. Hetta er tíverri veruleikin, og vit harmast øll.

Men samstundis skulu vit prísa okkum lukkulig fyri, at tað ikki eru vit og okkara børn, sum standa í búskaparligu sugguni.

Tillukku við kúvendingini

Nú er sum nevnt vent í holuni hjá Eidesgaard, og tað er at fegnast um.

Vónandi er tað nú vorðið púra legalt hjá javnaðarfólkum at hugsa og siga sum er: Tað er føroyski limaskapurin í Ríkisfelagsskapinum, sum ger, at innistandandi hjá føroyingum í føroyskum bankum stendur trygt.

Vóru Føroyar ikki við í Ríkisfelagsskapinum, so vóru Føroyar heldur ikki partur av danska fíggjarkervinum, ikki undir eftirliti av danska fíggjareftirlitinum og heldur ikki við í donsku bankapakkunum.

So einfalt er tað.

Tillukku við kúvendingini. Vónandi er hon varandi.

Áhaldandi herferð móti pensionistum

BERGTÓRA HØGNADÓTTIR JOENSEN

Tvær kunngerðir eru júst nú til hoyringar. Hoyringsfreistin er 14. januar og gildiskoman 1. februar! Innihaldið er aftur ein útreiðsla hjá pensjonistunum. Á hesum sinni snýr tað seg um, at pensjonistar sum hava heimahjálp fyri neyðini skulu rinda lutvís fyri heimahjálpina. Tað fer at merkjast hjá øllum pesjonistum, sum fáa samhaldsafasta ella annars hava inntøku umframt pensjónina.

Broytingar seinastu vikurnar

Greinin verður drúgv, um allir sosialpolitisku skeivleikarnir sum framdir eru á m.a.eldraøkinum undir sitandi ABCsamgongu skulu nevnast. Vil tó stutt nevna teir, sum eru framdir seinastu vikurnar:

1. Samgongan samtykti at hækka egingjaldið hjá búfólkum á stovni – úr 10 upp í 30 % av inntøku út yvir pensjónina. Endamálið segðist vera at minka almennu útreiðslurnar til eldraøkið. Má nevna, at andstøðan mælti til í staðin at tryggja øllum pensjónistum á sambýlum, bústovnum, ellis- og røktarheimum pensjón – eins og Landsfelag Pensjonista og Nærverkið mæltu til. Á tann hátt kundu øll rindað fyri uppihald sítt og tað hevði verið munandi meiri virðiligt enn í dag, tá mong bert fáa lummapening, men onga pensjón. At øll fingu pensjón og rindaðu fyri uppihald sítt hevði verið meiri virðiligt.
2. Eisini samtykti samgongan, at sjúk millum 67 og 70 ár nú hava mist rættin til sjúkradagpening, um tey fáa pensjón. Her atkvøddi andstøðan sjálvsagt eisini ímóti. Vit halda ikki, at takast skal frá sjúkum fólki. Vit hvørki skilja ella taka undir við førda sosialpolitikkinum
3. Harumframt bleiv sláimaskinan nýtt at minka útreiðslurnar á almannaøkinum við 0,75% á fíggjarlógini.

Tjóðveldi tekur frástøðu

Nú eru so hesar báðar kunngerðirnar til hoyringar. Tjóðveldi tekur ikki undir við kunngerðunum – og tað undrar okkum stórliga, at samgongan áhaldandi kemur við broytingum á eldraøkinum, samstundis sum allir flokkar royna at koma ásamt um eina nýggja pensjónsskipan. Hóast vit ikki eru komin á mál við samráðingunum við partarnar á arbeiðsmarknaðinum er greitt, at

Framhald á næstu síðu